

Variarum, cap. 16. n. 1. ubi plures auctores refert, & Io. Orosc. ubi *supr. n. 9.* dicit communem idem Orosc. in l. penult. nu. 18. de pact. communem dicit Ant. Gom. in l. 40. *Taur. n. 83.* testatur communem plures referens supermi Regalis consilij Senator dominus Ant. de Padilla in l. voluntas, n. 18. C. de fideicommissis.

51 Quod sublimitat t eleganter Bald. in *authen. ei qui iurat, nu. 40. C. de bon. auct. iudic. possid.* praterquam si ex mente contrahentium, vel legis, constet contrarium, ut puta, si in prohibitione fiat mentio pretij, nam tunc refertur tantum ad venditionem, non vero ad locationem ad longum tempus: Cujus limitationem approbat Tirac. ubi *supr. n. 82.* referendo plures, ex t quibus constat, satis esse hanc opinionem communem. Secundo modo limitari debet communis opinio supradicta, quando locatio, etiam ad modicum tempus, feret cum pacto renouationis, ita vt fiat ad nouennium, & postea finito nouennio, incipiat aliud nouennium: Quia cum huiusmodi locatio fit in fraudem pacti in initio a principio, merito quod non valeat, ita tenet Addition. Bart. ubi supra, alios allegans, & sequitur ibi Iaf. n. 7. & Ioan. Orosc. n. 10. ubi Paul. nu. 4. alio modo limitat illud de pignore, & est pro hac opinione optimus text. in *Authen. de non alienand. aut permittat. reb. eccles. §. quod autem, vers. nec illud, collat. 2. §. V.*

53 bi Angel. t illum text. inducit ad locationes rerum minorum factas per tutores ad nouem annos, ita vt finito nouennio, res iterum conducta videatur: Hæ quidem locationes minime valeant, quia fit fraus, & generaliter ad omnes res prohibitas alienari, text. illum allegat Dominus meus ubi *supr. n. 9.* post Pinell. quem refert, & hanc testatur communem opin. Couar. ubi *supr. n. 19.* ubi allegat d. text. & idem dicit in locatione rerum Eccles. quæ fieri non potest ultra triennium. Tertio limitatur, t quando res daretur pignori potentiori, à quo non facile res recuperari possit: tunc enim, stante prædicto pacto non valeret pignoris constitutis: ita tenet Additio. Paul. de Cast. ubi supra, n. 4. & innuit esse communem opinionem, plures allegans Ioannes Oroscius ibi n. 11. ¶ Cautela t ergo erit optima, ad hoc, vt huiusmodi creditor, in cuius fauorem est appositum pactum de non alienando, sit securus, vt pactum quoque fiat de non locando, nec pignori dando, vel alium quemcunque contractum faciendo, etiam si res non exeat de eius manibus: quod quidem valebit à fortiori, cum valeat illud, per quod dominij translatio impeditur, quod magis est. Et hoc est summe notandum, nam nullus sic in terminis declarat, & est verissimum per omnia supradicta. ¶ Item t adde, quod erit optimum, vt prædictum pactum hanc quoque conditionem contineat, vt neque possessio transeat in aliquem, si debitor de facto alienauerit, sed quod remaneat penes ipsum: Nam si hoc non dicatur, & res alienetur, licet non transeat dominium, transit quidem possessio naturalis secundum Ant. Gom. in l. 4. §. *Taur. n. 26.* licet ejus opinionem faciant, quæ tradit Auend. *respons. 12. num. 9.*

57 ¶ Egregia tamen dubitatio circa text. in d. §. si. veterari solet. An scilicet, quemadmodum ex speciali hypotheca ibi impeditur dominij translatio, iuncto prædicto pacto de non alienando, ita etiam impediatur, si solum generalis sit hypotheca omnium bonorum? Et videtur sane & in hoc casu esse text. illum intelligendum duabus rationibus. Prima est, quia æqualis solet esse natura generalis hypotheca cum speciali, ex text. in l. generaliter, C. qui pot. in pign. habeantur. Altera ratio est, quia cum text. ille agat generaliter, videtur in vtraque hypotheca, & generali & speciali esse intelligendum: vulgata l. 1. §. & generaliter, ff. de legat. præf. l. in fraudem, §. si

nal. ibi: Quia generalis fuit ista determinatio, ff. de testam. milit. & quod per manus tradi solet, lege non distinguente, nec nos distinguere debere, l. non distinguemus, in princ. ff. de arbit. l. de pretio ff. de Publican. in rem alio. Et potest his tertia adungi ratio, vt credamus, text. illum & in generali hypotheca locum habere. Nam qui sibi prouidet generali hypotheca, ideo facit, vt sibi magis consultum sit, quam specialem duntaxat: inductum autem ad augmentum, non debet operari diminutionem, vt in l. quod fauore, C. de legib. text. in sui ratione in l. creditor qui non idoneum pignus, ff. de cert. per. l. cum alijs, C. de pignor. Quare Paul. de Cast. in d. l. si ita quis, §. ea lege, n. 5. ff. de verb. oblig. tenet, d. §. si. habere locum & in generali hypotheca. Huius etiam opinionis est Alex. in l. qui absenti, §. fin. de acquir. possess. & hanc esse veriore opinionem testatur Ioannes Crotus in repet. d. §. Diui, n. 69. ¶ Contrariam tamen tamen sententiam, imo quod text. ille non habeat locum in generali hypotheca, videtur tenuisse Bart. in l. qui absenti, §. si quis possessionem, in fin. sui commentii, ff. de acqu. possess. ubi idem sequitur Imol. col. 3. Arsin. z. vers. extra gl. ibi, nu. 32. qui ex Alex. testatur, hanc esse communem opinionem, eam etiam tenet Bald. in l. ea lege, nu. 4. C. de condit. ob. caus. vers. quinto probatur, Alex. in l. filiosum, §. si vir in quinquennium, nu. 4. in fine, ubi id commendat, ff. solut. marim. hanc etiam testatur communem opinionem Iaf. cons. 211. colum. 5. in fine, & iterum colum. 6. in princ. volum. 2. hanc etiam asserit communem Anton. de Fano de pignoribus, 2. parte, 1. membro, num. 5. communem esse testatur Loaz. in dict. §. Diui, num. 170. quam ceteris præstantius defendit & declarat Roderic. Suarez in dict. l. limitat. numero undecimo, dicit etiam communem plures allegans Anton. Gomez ubi supra, nu. 19. qui est videndus latissime in materia in dict. §. final. quorum auctoritas vnica ratione fulciri potest & solet, quod dispositio text. in dict. §. final. exorbitans sit à jure communi, nec proinde erit vnquam extendenda l. quod vero, ff. de legib. item ex alio communis hic intellectus sustineri possit, quod multum in jure interesse solet inter specialem & generalem hypothecam, vt exempla sunt manifestissima in l. 1. C. de necess. seruit. hered. in l. iuncta l. ab eo, C. de seruo pign. dat. & c. & in l. 2. C. de pignorib. cum alijs, & iuxta hanc opin. intelligenda sunt omnia quæ ex dict. §. final. commaniter intellecto illata sunt supra. Refert in hoc duas opiniones communes contrarias Ant. Gabr. lib. 3. commun. opin. conclus. 1. de pign. n. 3. & seqq. pag. 202. ubi nu. 5. fatetur, hanc vltimam videri magis communem opinionem, eamque tenet.

Penultimo t ex dicta ratione dubitandi inferitur, quod potest testator facere, ne regula Catoniana in suo testamento locum habeat: gl. in l. potest ff. de hered. instit. ubi idem tenet Bart. item Bald. qui id commendat. Imol. ibi, n. 3. gl. in l. in tempus, verb. eum capere, ad si. ff. de hered. instit. ubi etiam Bart. idem Bart. in l. ceter. §. tractari, n. 2. ff. de legat. 1. ubi Iaf. n. 20. idem tenet.

Vltimo t ex supradicta ratione dubitandi inferitur ratio decidendi ad l. 5. tit. 7. lib. 5. *Novæ Recop. Regia,* vbi cauerit, quod in successione majoratus, filius, vel alius descendens ex filio majori possessoris majoratus præmortuo in vita patris, præferatur filio secundum dicti possessoris, præterquam si aliud sit dispositum per primum constituentem & fundatorem majoratus, quia in tali casu voluntas instituentis debet seruari: Ergo. Ecce, quomodo l. illa iubetur custodiri voluntas testatoris, licet aliud lex disponat in casu illo, quando testator non disposuit, circa quam l. vltra scriptores Hispanos ibi videndus est omnino Cou. in *pract. g. c. 38.* qui legem illam optime legit per tres particulas: videndus est etiam legē illā latissime amplians

amplians & limitans Petr. Peralt. in rub. ff. de hered. inst. n. 122. & sequent.

61 Ex quo in t vers. 4. illud tantum referam, scilicet, quod d. l. 5. procedit nedum in majoratus successione, quo casu ipsa lex loquitur: hoc est in majoratu constituto auctoritate & licentia Regis, sed etiam in vinculis particularib. tertij & quinti, quæ homines auctoritate & licentia ordinaria legū hujus Regni possunt facere, quibus permittitur, parentes posse filios, vel nepotes in tertio & quinto bonorū suorum meliorare, & in super adijcere vincula, grauamina, fidei commissa, submissiones, & substitutiones, quæ voluerint, seruata tamen forma l. 27. *Taur.* & inquit Peralta ubi supra, ita pronuntiatum fuisse in his terminis non semel in tribunalibus superiorib. pro nepote, atq; esse vltimum affirmat, & quod inoleuit hæc præctica, licet de jure colligatur contrarium, ex traditis per Alex. cons. 129. vol. 5. post Bart. in *authen. post fratres.* Scio ego de jure esse maximam controuersiam Doctorum in hoc articulo, sed quia non est presentis materie, & Petrus Peralta testificatur de præctica hujus Regni in hoc, & quia nulla videtur posse congruens ratio differentie reddi inter majoratum licentia Regis stabilitum, & vincula, quæ auctoritate legū hujus Regni fiunt, ideo omitto ea, quæ de jure communi Dd. in hoc articulo tradidere, reuerfus ad propositum nostræ materie, à qua digressi fuimus.

¶ Illud tamen t hic inferere & examinare placuit: Quomodo iure sit inuenta libera hæc testandi facultas, quæ testatorib. attribuitur? In quo videtur primo dicendum, facultatem testamentum conficiendi, & successiones, maxime ex testamento, omni respectu de jure ciuili esse, vt tenet gl. in l. ex hoc iure ff. de iustitia & iure, verb. dominia, in si. dum probat, dominium quæsitū ex sententia & testamento, esse de jure ciuili, ubi Bart. nu. 5. in si. hoc tenet, sequitur etiam Paul. de Cast. ibi, in z. le. tur. nu. 31. loquens in successione, idem tenet gl. in §. singularum. Instit. de rerum diuis. verb. iure ciuili, & gl. plenior in l. 1. ff. de acquir. rer. domin. verb. ciuitatis nostræ, hanc opinionem tenet Bart. in l. qui à latronib. ff. de testam. ibi, Perdidit ea, quæ sunt iuris ciuili, neque possunt facere testamentum secundum consuetudinem ipsorum, cum testamenti factio sit iuris ciuili: Idem tenet Bald. in l. si vnus, in princ. C. de testam. & in l. decernimus, C. de sacrosanct. Eccl. & in l. lege duodecim tabularum, C. de legit. hered. & hanc opinionem dicit esse communem Christophorus Portius in princ. Instit. de testam. nu. 6. ubi Marcus Ant. ex sententia Christoph. n. 19. hanc appellat communem, eodem nomine dicit communem Viglius in §. sed prædicta, nu. 4. de testam. & Ioannes Oroscius in d. l. ex hoc iure, n. 24. hanc dicit communem Guilierm. Benedic. in repet. cap. Raynuitius, verb. testamentum, el primero, col. 2. de testam. dicit etiam communem Barbatius in rubr. extra de testam. col. 14. ubi cum sequentibus multa allegat pro hac opinione, & articulum hunc latissime discutit Ferdinandus Vasquius, Mench. nouissime de success. creat. §. 1. vers. quoad quartum, nu. 1. cum sequentibus, ubi quatuor opiniones in hoc articulo refert, & ideo est videndus. Sed opinio hæc prima potest probari per nostrum text. in l. nemo potest, quam sic pondero. Si enim testator non potest facere, quin leges in suo testamento locum non habeant: Ergo facultas sibi concessa testamenti concedendi, eodem jure ciuili attributa est, non vero de jure naturali, quia si de jure naturali foret, superaret leges ciuiles, quia jus naturale semper est immutabile, & fortius quam jus ciuile, vt in §. sed naturalia quidem iura, Instit. de iur. natur. gent. & ciuili, cum vulg. Secundo probatur hæc opinio per l. 1. C. de sacrosanct. Eccl. ubi dicitur, quod habeat vnusquisque liberam testandi facultatem, sitque liber stylus: Ergo lex ipsa ciuili præcipit & concedit liberam hanc te-

standi facultatem testatoribus in modum priuilegij. Tertio pro hac opinione facit text. in c. ius Quiritium, 1. distinct. ibi in quo agitur de legitimis hereditatibus, quem text. ad hoc allegat Corneus cons. 117. lib. 2. col. 1. Quarto probatur in l. testandi, C. de testam. ibi. A legibus certis facultas permessa est. Quinto probatur hæc opinio per textum in l. 3. ff. de testam. ubi probatur, quod testamenti factio non priuati, sed publici iuris est: Ergo ciuili, quia jus ciuile in priuatum & publicum diuisum est. Sexto probatur in princ. Instit. de test. iunct. gl. ibi, verb. accessit. Septimo probatur in l. 1. ff. de peti. hered. iuncta gl. verb. quod iure. Octauo in *authen. de nupt. §. disponat.* Nono est pro hac opinione pulcher text. in si. Instit. de usu & habit. ubi Imperator enumeratis ritibus, quibus de jure Gentium dominia acquiruntur, subiicit Rubricas, quibus de jure ciuili dominia quærentur, vt vsucapione & testamentis. Decimo probatur per text. in l. verbis legis duodecim tabularum, ff. de verb. signific. ubi probatur, quod potestas testandi data est à lege duodecim tabularum. Vndecimo probatur hæc opinio per text. in l. lege obuenire, ff. de verb. signific. ubi, Quia lege duodecim tabularum hereditates confirmantur. Vltimo ex text. iuncta gl. verb. non habeat, in l. quidam, ff. de pænis. Et ideo dicebat Franciscus Daarenus in l. 1. §. si. ff. de verb. oblig. quod testamenta, vt jure Romano sunt inducta, ita lingua Romana dictabantur: allegat ad hoc tert. quam ita intelligit, in l. verbis ciuilibus, in princ. ff. de vulg. & pupillar.

Ex t qua communi resolutione inferitur primo, jura ciuilia merito temperasse formam testamenti, & solemnitates in scriptis & nuncupatiui, vt in l. hac consuetissima, in princ. & in §. per nuncupationem, C. de testam. & per totum. Instit. eod. tit. ex quibus Paul. de Cast. in d. l. hac consuetissima, in princ. cumulat tredecim solemnitates & requisita in testamentis, à quibus neque per latum vnquem licet discedere, vt in hac l. nemo potest, in l. si vnus, in princ. C. de testamentis, ubi hanc rationem ponit Bald.

Secundo inferitur, potuisse ex eadem radice augeri solemnitates in testamento cæci, vt in l. hac consuetissima C. qui testam. fac. possunt, l. 14. tit. 1. p. 6. l. 1. *Taur.*

Et minui t eadem ratione, vt inter liberos, in testamento militis, in pia causa, & in alijs casibus numeratis per gl. in d. l. hac consuetissima, in princ. C. de testam. verb. rogatis, & hodie de jure Regio hac ratione forma testamenti nuncupatiui diminuta est, vt in l. 1. tit. 2. lib. 5. ordinam. & in l. 3. *Taur.* hodie sunt leges 1. & 2. tit. 4. lib. 5. non. recop. Reg.

In qua t l. 2. pro sigillis testium, requisitis jure communi, & remissis, additus est tabellio, signumque suum, vt probat Couar. in cap. cum esset, in princ. ext. de testam. & optime D. Ant. Gom. in l. 3. n. 8. & sequent. & Cisuent. contra Castellum ibi, & contra Greg. Lop. in l. 1. tit. 1. p. 6. ad fi.

Tertio t inferitur, quod cum consuetudo valeat in dispositis jure ciuili, etiam corrigendo, vt in l. de quibus, ff. de legib. si rationabilis sit, vt in cap. si in si. de consuetud. posse consuetudine minui solemnitates in testamento: text. in l. si. C. de testam. vt in testamento rustici in iure, & in d. l. 1. tit. 4. lib. 5. ordinam. noui. probat Bart. in l. 1. C. de summa Trinitat. & fide Carhol. ubi eleganter Iaf. n. 72. cum sequentibus. Est etiam communis opinio secundum Corneum in l. si non speciali, col. 1. Cod. de testamentis, tradit latissimo sermone Nicolauus Boerius decis. 228.

Quarto t similiter ab ipso jure ciuili petendi sunt, qui possunt vel non facere testamentum: & sunt vtrique plures, vt per Abb. in Rubr. extra de testam. Anchar. & alios in cap. 2. eodem tit. latius per Philippum, Francum.